

05/12/2018

Uredba o geografskom blokiranju u kontekstu e-trgovine

Opšta regulativa

[Uroš Popović](#) & [Jovan Karanović](#)

Publisher: Bojović Drašković Popović & Partners

Uredbom (EU) 2018/302 Evropskog parlamenta i Veća od 28. februara 2018. godine o rešavanju pitanja neopravdanog geografskog blokiranja i drugih oblika diskriminacije na unutrašnjem tržištu na temelju državljanstva, mesta boravišta ili sedišta te o izmeni uredbi (EZ) br. 2006/2004 i (EU) 2017/2394 i Direktive 2009/22/EZ (u daljem tekstu: Uredba o geografskom blokiranju), potrošačima i privrednim društvima želi se pružiti više mogućnosti na unutrašnjem tržištu EU. Uredbom o geografskom blokiranju se konkretno rešava problem određenih potrošača koji zbog svog državljanstva, mesta boravišta ili sedišta ne mogu kupovati robu ili usluge od trgovaca koji se nalaze u drugoj državi članici.

Uredba o geografskom blokiranju se primenjuje na sve trgovce koji svoju robu ili usluge nude potrošačima u EU, nezavisno od toga imaju li sedišta u EU-u ili van EU. Stoga, trgovci koji imaju sedišta u van teritorije EU a koji posluju u EU podležu Uredbi o geografskom blokiranju.

Pojam geografskog blokiranja

Geografsko blokiranje se odnosi na prakse kojima se služe internet prodavci kako bi ograničili internet prekograničnu prodaju na osnovu državljanstva, boravišta ili sedišta. Pojavni oblici geografskog blokiranja uključuju uskraćivanje pristupa internet stranicama iz drugih država članica i/ili situacije u kojima je pristup internet stranici odobren, ali je potrošaču iz inostranstva onemogućeno da realizuje kupovinu ili se od njega traži da plati debitnom ili kreditnom karticom iz određene zemlje.

Do „diskriminacije na temelju geografske lokacije” dolazi i pri kupovini robe i usluga koja se ne odvija putem interneta, npr. kad su potrošači fizički prisutni na lokaciji trgovca, ali ne mogu pristupiti proizvodu ili usluzi ili im se nude različiti uslovi zbog njihovog državljanstva ili boravišta. Uredbom o geografskom blokiranju se utvrđuju odredbe koje se direktno primenjuju i kojima se žele sprečiti takve prakse u konkretnim situacijama u kojima se različito postupanje po osnovu državljanstva, boravišta ili sedišta ne može objektivno opravdati.

Najznačajnije odredbe Uredbe o geografskom blokiranju

Prodaja robe i usluga

Uredbom o geografskom blokiranju utvrđene su određene situacije u kojima ne postoji opravdani razlog za geografsko blokiranje ili druge oblike diskriminacije na temelju državljanstva, boravišta ili sedišta. U tim situacijama potrošači iz druge države članice imaju isti pristup robi i uslugama i mogućnost njihove kupovine kao i lokalni potrošači. Te su situacije navedene u nastavku:

- prodaja robe bez dostave izvan područja na kojem trgovac pruža usluge;
- prodaja elektronski isporučenih usluga; i
- prodaja usluga koje se pružaju na određenoj fizičkoj lokaciji.

Pristup internet stranicama

Zabranjeno je blokiranje pristupa internet stranicama i preusmeravanje bez prethodnog pristanka potrošača. Time se povećava transparentnost cena jer se potrošačima omogućava pristup različitim nacionalnim internet stranicama. Ta se odredba primenjuje i na elektronski isporučene usluge koje nisu audiovizuelne prirode, kao što su e-knjige, muzika, igrice i softver.

Nediskriminacija u plaćanjima

Različito postupanje zabranjeno je ako su ispunjena sledeća tri uslova:

- plaćanja su izvršena elektronskim putem: kreditnim transferom, direktnim zaduženjem ili platnim instrumentom na osnovu kartica istog brenda i kategorije;
- ispunjeni su uslovi za autentifikaciju; i
- plaćanja su u valuti koju trgovac prihvata.

Koji sektori nisu obuhvaćeni Uredbom o geografskom blokiranju?

Sektori koji nisu obuhvaćeni Uredbom o geografskom blokiranju su: usluge u oblasti prevoza, finansijske usluge/maloprodajne finansijske usluge, audiovizualne usluge i usluge igara na sreću.

Početak primene

Uredba o geografskom blokiranju se primenjuje od 3. decembra 2018. godine (osim odredbe o pasivnoj

prodaji koja se primenjuje od 23. marta 2020. godine).